

«Бекітемін»

К.Шакенов атындағы
орта мектебіннің директоры:
К.С.Байғалиев

« _____ » 2022жыл

Келісемін:

Жарма аудандық білім бөлімі
Әдістемелік кабинет меңгерушісі
Ж.С.Жанақова

« _____ » 2022жыл

**10 сынып бойынша «Шахмат әлемі» бағдарламасының
2022-2023 оқу жылына арналған
күнтізбелік-тақырыптық жоспары**

Орындаған: К.Шакенов атындағы орта мектебіннің мұғалімі Н.Н.Мукаштаев

Түсінік хат

Қазіргі ақпараттандыру технологиясының кең дамыған кезінде оқушылар үлкен ауқымды ақпараттарды тез қабылдап, сараптап, логикалық қорытындылар жасай білулері керек. Логикалық және жүйелі ойлауды қалыптастыруда шахматтың алатын орны зор. Ол оқушылардың аз уақытта ойлдарын шоғырландыруына, туған жағдаятты сараптауға және шешім шығаруға үйретеді және алдына қойған мақсатына жетуге, төзімділікке тәрбиелейді.

Шахмат – екі тұлғаның көрнекі түрде сайысу түрі. Ол бізге адамның шығармашылық дәрежесін анықтауға қажет. Шахмат ойнаушының үнемі жетілуінен, жүйелі түрде дайындық сағаттарын жүргізуден кейін нәтиже күтуге болады. Сонымен қатар шахматты үйретудегі жаттықтырушының шығармашылық деңгейінің жоғары болуы қажет.

Мақсаты:

Жеке тұлғаны жетілдіру қиын мәселе болғандықтан, шахматты үйретудің құрылымы мен мазмұны мақсатқа бағытталған мінез қалыптастыруға тәрбиелейді.

Міндеттері:

Оқушылардың логикалық ойлау әлемі мен бейнелеп ойлаудың сұлулығын бойлатып, қоршаған орта туралы елесін кеңейту.

Бағдарламаның негізгі мақсаты:

Шахмат сабағы арқылы шығармашыл, дарынды жеке тұлға жетілдіруге жағдай жасау.

Міндеттері:

1. Шахматтың шығу тарихымен таныстыру, ойын ережелерін үйрету, оқушыларға шахмат ойыны туралы теориялық білім беру, сайыстар өткізу ережелерімен таныстыру.
2. Тұлғаның логикалық ойлауын, есте сақтауын, орнықтылығын жаңа басқа да жағымды қасиеттерін жетілдіру;
3. Айналасына ұқыптылықпен қарау, жеке қасиеттерін жетілдіруге ұмтылдыру, өзін тәртіпке салуға тәрбиелеу, еріктілік қасиеттерін жетілдіруге және өзін өзі бағалай білуге тәрбиелеу;

«Шахмат әлемі» бағдарламасының күнтізбелік-тақырыптық жоспары

р/с	Тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі
1	Кіріспе	1	05-09.09
2	Шахмат ойыны туралы аңыз	1	12-16.09
3	Шахмат ойынының тарихы	1	19-23.09
4	Әлем, Қазақстан чемпиондары	1	26-30.09
5	Шахмат ойынының мақсаты	1	03-07.10
6	Ойын ережесі	1	10-14.10
7	Ойын ережесі	1	17-21.10
8	Аттың жүрісі	1	24-28.10
9	Аттың жүрісі	1	07-11.11
10	Тұраның (ладья) жүрісі	1	14-18.11
11	Тұраның (ладья) жүрісі	1	21-25.11
12	Уәзірдің (ферзінің) жүрісі	1	28-02.12
13	Уәзірдің (ферзінің) жүрісі	1	05-09.12
14	Шахмат тақтасы	1	12-16.12
15	Шахмат тақтасы	1	19-23.12
16	Пілдің жүрісі	1	26-30.12
17	Пілдің жүрісі	1	09-13.01
18	Пешканың жүрісі	1	16-20.01
19	Пешканың жүрісі	1	23-27.01
20	Ойын басындағы тастардың бастапқы жайғасымы, орналастыру тәртібі.	1	30-03.02
21	Ойын басындағы тастардың бастапқы жайғасымы, орналастыру тәртібі.	1	06-10.02
22	Шахмат фигураларының дұрыс атауы.	1	13-17.02
23	Шахмат фигураларының дұрыс атауы.	1	20-24.02
24	Пешканың өзі түстес фигураға айналуы.	1	27-03.03
25	Пешканың өзі түстес фигураға айналуы.	1	06-10.03
26	Шахмат фигураларының жүрістері. Корольдің жүрісі .	1	13-17.03
27	Шахмат фигураларының жүрістері. Корольдің жүрісі .	1	27-31.03
28	Шах беру	1	03-07.04
29	Шах беру	1	10-14.04
30-31	Шартты белгілер. Шахмат жүрістерін оқу, жазу тәртібі.	2	17-21.04 24-28.04
32-34	Пат және тең ойын	3	01-05.05 08-12.05 15-19.05
35-36	Алғашқы партиялар	2	22-26.05 29-31.05

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. «Шахматы үйрену» И.Г.Сухин
2. «Үйренушілерге арналған шахмат оқулығы» Д.Притчард
3. «Ең ақылды балаларға арналған шахмат жазбалары»И.О.Киров
4. Таңдаулы тапсырмалар жинағы» А.В.Селиванов